

Hertig Bengt Algotssons fäderne-släkt

Sammandrag: En utredning av frälsemannen Bengt Algotssons fädernesläkt. Ursprungligen publicerad i *Personhistorisk Tidskrift* 1898/99, sidan 160-161.

Författare: Karl Henrik Karlsson

Redaktör: Anders Ryberg

e-post: anders@rydato

SGS dokumentnummer: SGS1B2-A

SGS publikation och nr: Genealogiska Nätbiblioteket, 2005: 4

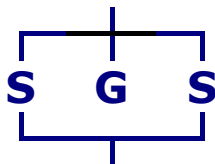
ISSN: 1653-1337

SGS utgivningsdatum: 2005-05-xx

Nyckelord: Frälse, Västergötland, Östergötland 1300-tal

© Svenska Genealogiska Samfundet, Vadstena, 2005. Delar av artikeln får citeras eller kopieras om källan anges.

Källangivelse: Karl-Henrik Karlsson, *Hertig Bengt Algotssons fäderne-släkt*, Genealogiska Nätbiblioteket, 2005: 4, Genealogiska Nätbiblioteket, Svenska Genealogiska Samfundet, Vadstena, SGS1B2-A, <http://www.sgsf.org>

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Hertig Bengt Algotssons fäderne-släkt.....	3
Bilaga A Kompletteringar och ändringar	5
A.1 Kompletteringar.....	5
A.2 Källförteckning	5
A.3 Släkttavla	6
A.4 Person- och ortsregister	7
Bilaga B Originalutgåva i skannad form	8

Hertig Bengt Algotssons fäderne-slägt

Karl-Henrik Karlsson

Det mörker, som länge hvilat öfver konung Magnus Erikssons gunstling den bekante hertig Bengt Algotssons slägt, har under de senaste årtiondena börjat skingras. Det har påvisats, att han långt ifrån att vara af låg börd, såsom förr påståtts, tillhörde en af Sveriges mest högborna ätter, samt att han genom sin farmoder fru Ingegärd Svantepolksdotter kunde leda sin ätt upp till såväl den Sverkerska konungaätten som den Danske konungen Valdemar Sejer.¹ Å fädernet har dock icke hans slägt kunnat föras längre tillbaka än till hans farfader Brynjulf Bengtsson, som nämnes år 1310. — Uti Nordisk Familjebok framställes det visserligen som högst sannolikt, att denne Brynjulf Bengtsson varit en yngre son till Östgöotalagmannen Bengt Magnusson. — Då emellertid intet annat än den gemensamma vapenbilden, lejonet, talar för detta antagande och dessutom Bengt Magnussons slägt var fäst vid Östergötland, men hertig Bengts åter vid Vestergötland, torde man vara fullt berättigad att kasta hela denna härledning såsom mindre sannolik öfver bord, om nämligen på samma gång en antagligare slägtledning kan påvisas.

Hertig Bengt, hans fader Algot Brynjulfsson, farbroder Knut Brynjulfsson och fastrar Birgitta Brynjulfsdotter, g. m. riddaren Greger Magnusson (2 snedbjelkar), samt Katarina Brynjulfsdotter g. m. riddaren Ulf Håkansson (Läma), förde ett lejon i skölden, och då lejonbilden äfven föres af Vestgöotalagmannen Bengt Hafridsson,² som namnes mellan åren 1286 och 1307, torde vara skäl att undersöka, om ej någon slägtskap dem emellan kan påvisas.

Som barn till Bengt Hafridsson eller hans enka Margareta nämnas i skilda bref Folke, Ramfrid, g. 1. m. riddaren Birger Rörriksson (snedbjelke) och 2. med riddaren Karl Tukesson (4-delad sköld) Katarina och Kristina, stammoder för slägten 3 rosor.³ Af dessa lefde Ramfrid Bengtsdotter längst och i sitt sista testamente af år 1358⁴ nämner hon som fränder herr Folke Knutsson, domprost i Skara, som äfven nämnes bland hennes arfvingar,

¹ Illustrerad Svensk historia 2, sid. 24.

² Sv. Sig. fr. Medeltiden 3: 103, 307, 308, 714; Sv. R. P. n. 17.

³ Sv. Hist. Tidskrift 1885, s. 172.

⁴ Sv. R. P. n. 384. 4 Sv. D. 3, n. 2333.

Magnus Gregersson och Algot Bengtsson. Folke Knutsson var son till fru Ramfrids syster Kristina. Magnus Gregersson var son till riddaren Greger Magnusson (2 snedbjelkar) och Birgitta Brynjulfsdotter (lejon) en dotter till Brynjulf Bengtsson och således faster till hertig Bengt Algotsson (lejon). Algot Bengtsson var lagman i Vestergötland, förde i vapnet ett griphufvud och var sonson till den bekante lagmannen Algot Brynjulfsson. Att äfven han var slägt med hertig Bengts förfäder framgår af ett år 1322 af fru Ingegärd Svantepolksdotter på Händelö utfärdadt bref,⁵ där han jämte Greger Magnusson (2 snedbjelkar) samt fru Ingegärds söner Knut och Algot Brynjulfssöner (lejon) nämnes som beseglade. — För slägtskap mellan fru Ramfrid Bengtsdotter sjelf och Brynjulf Bengtssons barn talar vidare den omständigheten, att herr Gregers Magnusson (2 snedbjelkar) samt Knut och Algot Brynjulfssöner beseglat (1332) ett af henne utfärdadt bref.

Då således såväl Bengt Hafridsson som hertig Bengt Algotsson och hans fäderneslägt i vapnet föra ett lejon, då de båda äro närmast bundna vid Vestergötland, då vidare Bengt Hafridssons dotter fru Ramfrid Bengtsdotter och hertig Bengts fader hafva gemensamma fränder och då till sist fru Ramfrid sjelf tyckes vara slägt med hertig Bengts fader, förefaller det mig högst sannolikt, att hertig Bengts farfader Brynjulf Bengtsson varit en son till Vestgöotalagmannen Bengt Hafridsson och äldre broder till fru Ramfrid Bengtsdotter. — Rörande Bengt Hafridssons och Bengt Algotssons slägtförbindelser i öfrigt, hänvisar jag till en uppsats af mig i Sv. Historisk tidskrift 1885. s. 172 och till H. Hildebrands slägttafla i Illustrerad Svensk Historia, 2, s. 24.

⁵ Sv. D. 4. n. 2942.

Bilaga A Kompletteringar och ändringar

A.1 Kompletteringar

Artikeln saknade vid första publiceringen källförteckning. Vid SGS publicering har därför en källförteckning sammanställts baserad på artikelns fotnoter.

Artikeln har vidare kompletterats med en släkttavla och ett personregister.

A.2 Källförteckning

Diplomatarium Suecanum. Svenskt diplomatarium [Sv. D.]. Stockholm, 1829- .

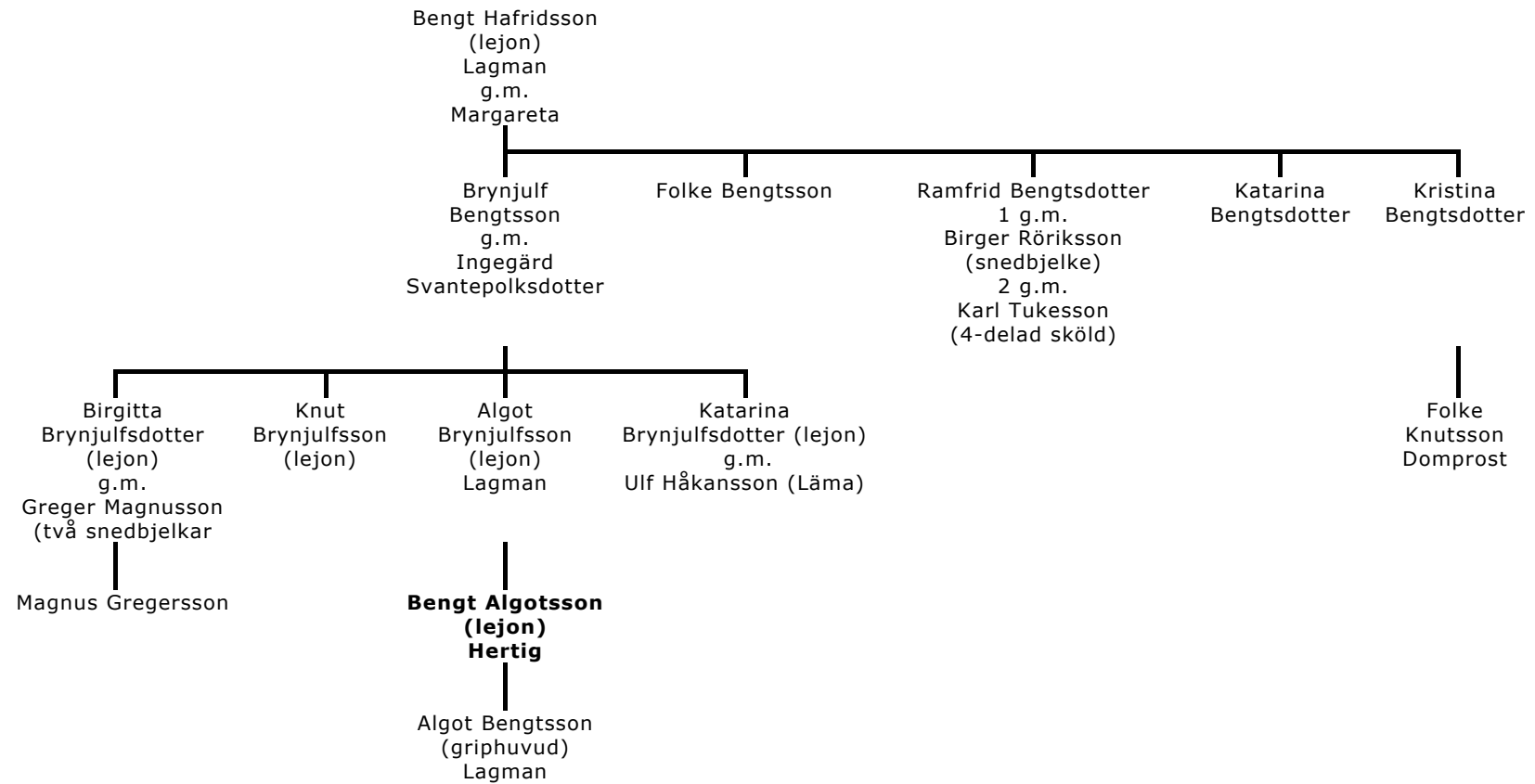
Hildebrand, B. E. (1862-67), *Svenska sigiller från medeltiden* [Sv. Sig. fr. medeltiden]. Stockholm.

Hildebrand, H. (1877), *Sveriges medeltid, senare skedet, från år 1350 till år 1521. Del 2 av Sveriges historia från äldsta tid till våra dagar*. Stockholm.

Karlsson, K. H. (1885), *Strödda genealogiska anteckningar, 1-5. Historisk tidskrift*, 169-172.

Svenska riks-archivets pergamentsbref från och med år 1351 [Sv. R. P.]. Stockholm 1866-72.

A.3 Släkttavla

A.4 Person- och ortsregister

Algot Bengtsson	4, 6	Ingegärd Svantepolksdotter	3, 4, 6
Algot Brynjulfsson	4, 6	Karl Tukesson (4-delad sköld)....	3, 6
Bengt Algotsson	3, 4, 6	Katarina Bengtsdotter.....	3, 6
Bengt Hafriidsson	3, 4, 6	Katarina Brynjulfsdotter.....	3, 6
Bengt Magnusson	3	Knut Brynjulfsson	3, 6
Birger Röríksson (snedbjelke) ...	3, 6	Kristina Bengtsdotter	3, 6
Birgitta Brynjulfsdotter	3, 4, 6	Magnus Eriksson	3
Brynjulf Bengtsson.....	3, 4, 6	Magnus Gregersson.....	4, 6
Diplomatarium Suecanum	5	Margareta	6
Folke Bengtsson.....	3, 6	Ramfrid Bengtsdotter	3, 4, 6
Folke Knutsson	4, 6	Skara	4
Greger Magnusson.....	6	Ulf Håkansson (Läma).....	3, 6
Greger Magnusson (2 snedbjelkar)	3, 4	Valdemar Sejer	3
Händelö	4	Vestergötland	3, 4
		Östergötland	3

Bilaga B Originalutgåva i skannad form

På följande två sidor återges originalartikeln så som den trycktes i Personhistorisk Tidskrift årgång 1 (1898/99), sid. 160 – 161.

Hertig Bengt Algotssons fäderne-slägt.

Det märker, som länge hvilat öfver konung Magnus Eriksons gunstling den bekante hertig Bengt Algotssons slägt, har under de senaste årtiondena börjat skingras. Det har påvisats, att han långt ifrån att vara af låg börd, såsom förr påståtts, tillhörde en af Sveriges mest högborna ätter, samt att han genom sin farmoder fru Ingegärd Svantepolksdotter kunde leda sin ätt upp till såväl den Sverkerska konunga-ätten som den Danske konungen Valdemar Sejer.¹ Å fädernet har dock icke hans slägt kunnat föras längre tillbaka än till hans farfader Brynjulf Bengtsson, som nämnes år 1310. — Uti Nordisk Familjebok framställes det visserligen som högst sannolikt, att denne Brynjulf Bengtsson varit en yngre son till Östgöta-lagmannen Bengt Magnusson. — Då emellertid intet annat än den gemensamma vapenbilden, lejonet, talar för detta antagande och dessutom Bengt Magnussons slägt var fäst vid Östergötland, men hertig Bengts åter vid Västergötland, torde man vara fullt berättigad att kasta hela denna härledning såsom mindre sannolik öfver bord, om nämligen på samma gång en antagligare slägtledning kan påvisas.

Hertig Bengt, hans fader Algot Brynjulfsson, farbroder Knut Brynjulfsson och fastrar Birgitta Brynjulfssdotter, g. m. riddaren Greger Magnusson (2 snedbjelkar), samt Katarina Brynjulfssdotter g. m. riddaren Ulf Håkansson (Läma), förde ett lejon i skölden, och då lejonbilden äfven föres af Västgöta-lagmannen Bengt Haf-

¹ Illustrerad Svensk historia 2, sid. 24.

ridsson,¹ som nämnes mellan åren 1286 och 1307, torde vara skäl att undersöka, om ej någon släktskap dem emellan kan påvisas.

Som barn till Bengt Hafridsson eller hans enka Margareta nämnas i skilda bref Folke, Ramfrid, g. 1. m. riddaren Birger Rörriksson (snedbjelke) och 2. med riddaren Karl Tukesson (4-delad sköld) Katarina och Kristina, stammoder för släkten 3 rosor.² Af dessa lefde Ramfrid Bengtsdotter längst och i sitt sista testamente af år 1358³ nämner hon som fränder herr Folke Knutsson, domprost i Skara, som äfven nämnes bland hennes arfvingar, Magnus Gregersson och Algot Bengtsson. Folke Knutsson var son till fru Ramfrids syster Kristina. Magnus Gregersson var son till riddaren Greger Magnusson (2 snedbjelkar) och Birgitta Brynjulfsdotter (lejon) en dotter till Brynjulf Bengtsson och således faster till hertig Bengt Algotsson (lejon). Algot Bengtsson var lagman i Västergötland, förde i vapnet ett griphufvud och var sonson till den bekante lagmannen Algot Brynjulfsson. Att äfven han var slägt med hertig Bengts förfäder framgår af ett år 1322 af fru Ingegärd Svantepolksdotter på Händelö utfärdadt bref,⁴ där han jämte Greger Magnusson (2 snedbjelkar) samt fru Ingegärds söner Knut och Algot Brynjulfssöner (lejon) nämnes som beseglade. — För släktskap mellan fru Ramfrid Bengtsdotter sjelf och Brynjulf Bengtssons barn talar vidare den omständigheten, att herr Gregers Magnusson (2 snedbjelkar) samt Knut och Algot Brynjulfssöner beseglat (1332) ett af henne utfärdadt bref.⁵

Då således såväl Bengt Hafridsson som hertig Bengt Algotsson och hans fäderneslägt i vapnet föra ett lejon, då de båda äro närmast bundna vid Västergötland, då vidare Bengt Hafridssons dotter fru Ramfrid Bengtsdotter och hertig Bengts fader hafva gemensamma fränder och då till sist fru Ramfrid sjelf tyckes vara slägt med hertig Bengts fader, förefaller det mig högst sannolikt, att hertig Bengts farfader Brynjulf Bengtsson varit en son till Västgöta-lagmannen Bengt Hafridsson och äldre broder till fru Ramfrid Bengtsdotter. — Rörande Bengt Hafridssons och Bengt Algotssons släktförbindelser i öfrigt, hänvisar jag till en uppsats af mig i Sv. Historisk tidskrift 1885. s. 172 och till H. Hildebrands slägtaffa i Illustrerad Svensk Historia, 2, s. 24.

K. H. K.

¹ Sv. Sig. fr. Medeltiden 3: 103, 307, 308, 714; Sv. R. P. n. 17.

² Sv. Hist. Tidskrift 1885, s. 172.

³ Sv. R. P. n. 384.

⁴ Sv. D. 3, n. 2333.

⁵ Sv. D. 4, n. 2942.